

PROIECT DIDACTIC

Unitatea: Colegiul Tehnic “Al. Papiu Ilarian” Zalău

Data:

Obiectul de studiu: Limba și literatura română

Clasa: a XI-a

Unitatea de învățare: Modernismul

Subiectul lecției: *Lucian Blaga- Universul liric*

Tipul lecției: fixare și consolidare de cunoștințe

Propunător: prof. Mihaela Sălăjan

Motivația :

Lecția este importantă deoarece urmărește să readucă în atenția elevilor principalele volume de poezie, temele și motivele liricii, expresivitatea și modernitatea poeziei lui Blaga și, în același timp, să dezvolte abilitățile acestora de analiză pe text. În acest sens, elevii vor lucra pe un text la prima vedere, încercând să rezolve cu succes cerințele date, acesta constituind un pre-text pentru a achiziționa aptitudini cognitive și afective în scopul unei mai bune comprehensiuni a cunoștințelor de lexic, gramatică și stilistică. Ei se vor familiariza astfel cu subiecte specifice examenului de bacalaureat. Elevii sunt încurajați să-și exprime opiniile în mod direct și să le argumenteze cu exemple concrete, descoperind o lume unică ale cărei semnificații se regăsesc dincolo de textul poetic.

Competențe generale:

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor, în diferite situații de comunicare;
2. Folosirea modalităților de analiză tematică, structural și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare.

Competențe specifice:

- Dezvoltarea spiritului de observație și de analiză;
- Valorificarea abilităților de interpretare a unui text liric;
- Abordarea textului-suport dintr-o perspectivă personală;
- Cunoașterea elementele de expresivitate și modernitate ale liricii blagiene.

Valori și atitudini urmărite:

- Cultivarea interesului pentru lectură, a plăcerii de a citi și a gustului estetic în domeniul literaturii;
- Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate;
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare și a încrederii în propriile abilități de comunicare;
- Abordarea flexibilă și tolerantă a opiniilor și a argumentelor celorlalți;
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de limba română și recunoașterea rolului acesteia în dezvoltarea personală și pentru îmbogățirea orizontului cultural;

Strategie didactică: mixtă

a) **Metode:** conversația euristică, exercițiul, problematizarea, învățarea prin descoperire, brainstormingul, eseul de 5'.

b) **Mijloace de învățământ:**

- volume de poezii;
- foi de flip-chart, markere;
- fișe de citate reprezentative;

c) **Forme de organizare:**

- frontală
- pe grupe
- individuală

Tip de evaluare: formativă - se realizează în două etape:

- evaluare orală: prin raportarea activității pe grupe, prin discuții
- evaluare scrisă: prin momentele de reflecție, eseul de 5'

Condiții prealabile: Elevii își vor valorifica competențele de analiză, creativitatea și spiritul critic. Având în vedere faptul că este o lecție de aprofundare a cunoștințelor, este evident că elevii sunt familiarizați cu noțiuni despre ceea ce înseamnă expresionism, teme și motive, universul liric blagian. A fost organizat chiar un concurs de recitare a unor astfel de poezii, elevii fiind recompensați prin acordarea unor puncte.

Bibliografie :

- *Limba și literatura română*, manualul pentru clasa a XII-a, Editura Art, București, 2007.
- Blaga, Lucian, *Opera poetică*, Editura Humanitas, București, 1995.

- Goia, Vistian, *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 2002.
- Todoran, Eugen, *Lucian Blaga- mitul poetic*, Editura Facla, București, 1983.

Lecția propriu- zisă

I. Evocare

- Moment organizatoric: consemnarea absențelor, asigurarea materialelor necesare desfășurării orei - 1’;
- Corectarea temelor: Selectarea unor texte poetice care să illustreze teme, trăsături și idei specifice universului poetic blagian.
- Prezentarea normelor actuale conform DOOM 2; - 3’
- Reactualizarea cunoștințelor-ancoră prin activitate frontală: Diversitatea creației blagiene și idei ale sistemului filosofic blagian.
- Organizatori verbali: profesorul face trecerea la lecția propriu-zisă, precizând obiectivele: *Universul liricii blagiene*, în cadrul căruia vom recapitula:
 - etapele liricii blagiene (succesiunea ipostazelor eului liric);
 - principalele volume de poezii ale lui Blaga;
 - teme, motive literare, idei poetice fundamentale, trăsături, metafore-simbol

II. Realizarea sensului

- Se trece la recapitularea principalelor volume de poezii, evidențiindu-se: teme, atitudini lirice, trăsături specifice. Se folosesc ca suport diferite poezii, versuri selectate de către elevi pentru a ilustra trăsăturile enumerate. – 15’. Concomitent cu răspunsurile elevilor se va realiza și schema tablei, care să reflecte universul poetic.
- Se împart elevilor organizați în 4 grupe, fișe de lucru care conțin un text liric la prima vedere cu cerințele specifice. (Anexa 1)
- După expirarea timpului de lucru (10’), se trece la prezentarea produsului muncii fiecărei echipe, printr-un raportor.
- În funcție de specificul fiecărei cerințe, unde este necesar, ceilalți elevi completează informația pentru o cât mai bună receptare a textului literar. (inter-evaluare)

III. Reflecție

- Eseul de 5’: Exprimă-ți, în 30-50 de cuvinte, sentimentele/ impresiile personale sugerate de lectura poeziilor lui Lucian Blaga. Se vor citi 2-3 eseuri pentru a se fixa o imagine de ansamblu și a se trasa concluziile: viziunea asupra lumii, emoția intelectualizată, influențele expresioniste,

imagini puternice, vitaliste, care transpun trăirile interioare, cultivarea metaforei, cultivarea versului liber (fără ritm, rimă, măsură inegală), cultivarea artei poetice moderniste.

- Feedback-ul se realizează printr-o fișă de autoevaluare (Anexa 2) - 3 min.

IV. Extensie

Redactează un text argumentativ de minimum 150 de cuvinte, despre mister, pornind de la ideea exprimată în următoarea afirmație: „Câteodată datoria noastră în fața unui adevărat mister nu e să-l lămurim, ci să-l adâncim așa de mult încât să-l prefacem într-un mister și mai mare.” (Lucian Blaga, *Pietre pentru templul meu*)

FIȘĂ DE LUCRU

Se dă următorul text:

O, lume, lume!
Aș vrea să te cuprind întreagă
În piept,
Dogorător
Să te topesc în sângele meu cald
Cu tot ce ai:
Cu munții tăi,
Cu râsul tău,
Cu picurii de rouă.
Cu multele,
Nenumăratele fecioare cari pășesc
Cutremurate-n clipa asta
De-un dor
Pe minunatul tău pământ,
Cu cerul tău,
Cu tot ce plânge-n tine-aș vrea
Să le topesc în trupul meu-
Și strop cu strop
Din inimă
Ca dintr-o cupă
Să-mi beau apoi eu însumi sângele bogat:
Și surâzând
Să pier
Gustându-te o dată din belșug
Amețitoare
Și largă mare de minuni: O, lume!

(Lucian Blaga, *Lume*)

Cerințe:

➤ Grupa 1

1. Transcrieți două cuvinte care aparțin câmpului semantic al *naturii*.
2. Motivați folosirea virgulelor din primul vers.
3. Explicați rolul exclamației de la începutul și finalul poeziei.

➤ Grupa a II-a

1. Scrieți un enunț în care cuvântul *inimă* să fie folosit cu sens conotativ.
2. Menționați două teme/ motive literare, prezente în poezie.
3. Prezentați, în 30-50 de cuvinte, semnificația amplei enumerații din text, prin evidențierea relației cu ideea poetică.

➤ Grupa a III-a

1. Menționați două mărci lexico-gramaticale prin care se evidențiază prezența eului liric în text.
2. Precizați două particularități prozodice ale textului.

3. Exprimați o opinie argumentată despre atitudinea pe care o adoptă eul liric în poezia citată.

➤ Grupa a IV-a

1. Comentați valențele expresive ale utilizării verbelor la modul conjunctiv, în textul dat.

2. Explicați utilizarea cratimei din versul: ”*Cu tot ce plânge-n tine-aș vrea*”.

3. Comentează, în minimum 50 de cuvinte, semnificațiile textului dat, evidențiind două trăsături ale modernismului.

Anexa 2

FIȘA DE AUTOEVALUARE

1. Acordă-ți o notă de la 1 la 10, pentru activitatea ta la oră.

2. Prezintă 3 idei pe care le-ai reținut pe parcursul orei.

Profesor propunător: Sălăjan Mihaela
Colegiul Tehnic ”Al. Papiu Ilarian” Zalău